

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Explicatur causa infirmitatis. §. 1

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

competentes. Quia concil. sess. 21. cap. 3. & sess. 24. cap. 12. de Reformat. non videtur alii concedere absentium distributiones, nisi illi, quibus concedit proprias, si quidem interessibus concedit, quas absentibus denegat, neque aliud tertium genus personarum agnoscit. Item in cap. unico de cler. non resident. in 6. supradictis impeditis conceditur, ne amittant ob absentiam distributiones, quae interessendo divinis illis debebant convenire; sed distributiones, quae illis debebant convenire, si interessent, sunt propriae, & aliorum absentium. Ergo, fauetque usus, & praxis Ecclesiarum Hispaniarum in quibus distributiones, etsi pro singulis horis sint assignatae, non illos accipit quis dum singulis horis interret, sed in fine anni, & tunc absentium distributiones dividuntur inter eos, qui & realiter praesentes fuerunt, & fixatione iuris praesentes reputantur.

8. Nihilominus censo probabilibus supradictis impeditis distributiones absentium non debent. Sic tradit Bonac. *disput. 2. q. 7. punct. 1. in fine.* Moverit, quia in nullo textu invenitur expressum hos abentes ex causa infirmitatis, vilitatis Ecclesiae, vel necessitatis corporalis lucrari aliorum absentium distributiones. Ergo non sunt illis concedendae. Consequenter liquet. Quia nullum privilegium cedens in diminutionem divini cultus est praesumendum nisi expresse prohibetur; lucrari autem hoc legitime abentes aliorum absentium distributiones est privilegium cedens in diminutionem divini cultus. Primum vero antecessim proba. Nam in cap. consuetudinem de cler. non resident. in 6. vbi de iis legitime absentibus mentio fit, solum permittitur ne amittant distributiones sibi obvenuras, si residerent. Inquit enim textus. Qui vero aliter, quam per presentiam divini officii de distributionibus ipsis quidquam receperit, exceptis illis, quos infirmitas seu iusta, & rationabilis corporalis necessitas, aut evidens Ecclesiae utilitas excuset, verum sic receptam dominium non acquirat, nec faciat eius sua, &c. Sed in his verbis non conceduntur aliorum absentium distributiones. Item sess. 21. Trid. c. 3. & sess. 22. c. 3. & sess. 24. c. 11. vbi de distributionibus lucrandis est sermo, solum dicitur distributiones interessentibus, & defectibus esse concedendas; neque vltimum verbum est de iis infirmis & impeditis; proinde ex vi illius textus absentibus per infirmitatem nullae distributiones deberent dari. Ergo factum est, si illis sua pars dederit, dicto cap. unico de cler. non resid. in 6. Et ex his solvitur ratio dubitandi, excepto privilegio de sumpto ex consuetudine, quae si legitime sit praecipua servanda est.

PUNCTUM IX.

Quae causa excuset beneficiatum à Choro, vt non obstante illius absentia distributiones lucraretur.

Tres causas constituit Bonifacius VIII. in canonico de clericis non residentibus in 6. Infirmitatem scilicet iustam, & rationabilem corporis necessitatem, & evidentem Ecclesiae utilitatem, & lib. ungi, vt vidimus puncto praecedenti. Qui vero aliter de distributionibus ipsis quidquam receperit, omnium non acquirat, nec faciat eas suas, imò ad omnium restitutionem, quae contra huiusmodi nostram constitutionem receperit teneatur. Ex quibus verbis videtur inferri solum illos, quos infirmitas, seu iusta & rationabilis corporis necessitas, aut evidens Ecclesiae utilitas excusat, posse distributiones in absentia lucrari, reliquos vero amittere.

§. I.

Explicatur causa infirmitatis.

- 1 Ob infirmitatem gravem absens non solum fructus, sed & distributiones lucrari.
- 2 Quae autem sit gravis infirmitas arbitrio prudentis relinquitur.
- 3 Excusat infirmitas, tamen si tua culpa eam contraxerit.
- 4 Limitatur à pluribus, dummodò antea choro assistere soleret.
- 5 Habet tamen limitatio difficultatem & contrarium est probabile.
- 6 Limitatur in super, vt procedat in infirmo, qui est praesens loco residentiae, & qua ratione hoc intelligatur.

1. Recepta est sententia absentem à choro ob gravem infirmitatem non solum fructus beneficii, sed etiam distributiones quotidianas, quae interessentibus conceduntur, lucrari, si habeat in supradicto text. & tradit Couar. 3. var. c. 3. n. 8. Gutierrez lib. 1. can. quest. 1. num. 140. Bonacina, *disput. 2. quest. 5. punct. 2. in principio.* Valquez de beneficiis c. 4. §. 3. dub. 3. n. 224. Augustinus Barbosa, 3. p. de Potest. Episcop. allegat. 53. n. 166. Menochius lib. 1. de arbit. casu, 4. n. 14. Dixi ob infirmitatem gravem, quia levis excusat non solum à gravi obligatione, iuxta text. in leg. Quasitum, ff. de re iudicata. & tradit aliis relictis, Menochius, Bonac. Valquez & Couar. supra.

2. Quae autem sit gravis, vel levis infirmitas arbitrio prudentis viri, seu medici petiti relinquitur, si extra iudicialiter res agatur. Si vero in iudicio res agatur arbitrio Praelati, seu iudicis relinquitur, qui ex medicorum consilio, & iudicio iudicare debet

Sic Menochius & Bonacina supra. Moneta, de distributionibus 2. p. quest. 6. n. 24. aliquando de morbo, qui in se levis est, tamen incrementum graue habet, ob accessum ad chorum, quod non timetur ob priuatam recitationem. In quo casu certum esse debet te excusatum à choro manere, ac si morbo graui laborares; quia ille morbus levis ob periculum incrementi reputatur grauis. Tum quia verum illud periculum est iusta, & rationabilis corporis necessitas, quae est causa excusans ab interessendo in choro, ex dicto canonico.

3. Hoc privilegium non amittit etiam si tua culpa infirmitatem contraxeris: quia textus non excludit infirmos, qui causam infirmitati dederunt, sed omnibus ob infirmitatem impeditis hoc privilegium concessit. Ergo non est limitatio apponenda, aliis daretur occasio magna litibus, si semper inuelligandum esset an infirmi causam infirmitati dederint dareturque afflictis afflictio. Sic ex sacra Congregatione decisum, refert Garzia 3. p. de beneficiis cap. 2. n. 263. Bonacina quest. 6. punct. 1. num. 7. Barbosa alleg. 53. num. 100. Moneta 2. part. de distribut. q. 6. à num. 12. Couar. dict. n. 8. var. 7. Azor. institut. moral. 2. p. lib. 7. cap. 7. q. 11. Gutierrez cap. 1. num. 138.

Neque obstat famulo aegrotanti salarium, non debent pro tempore infirmitatis iuxta magis receptam sententiam, & facit text. leg. si vno, §. item cum quidam, ff. locari. vbi locans operas suas non recipit mercedem pro tempore, quo eas est impeditus praestare, & consonat lex Regia 44. tit. 14. part. 13. Non inquam, obstat quominus Canonico infirmo debeantur distributiones. Quia distributiones non dantur tanquam merces, & salarium laboris impensu, sed in alimenta illius, qui taliter laboramus erat.

Dices, famulo infirmo, neque alimenta debentur saltem secundum probabilem sententiam etiam si probabilis sit oppositum, vt docet resté Couar. illo cap. 13. n. 8. Ergo neque Canonico infirmo debentur quotidianae distributiones. Respondeo negando consequentiam; quia Ecclesia cum suis ministris mitius agi voluit; non enim eos, vt famulos conductos, sed vt filios tractari voluit, ac proinde voluit mercedem praebere non tam ob laborem in vinea, sed etiam ob obligationem ad illam, quando per ipsos non sit, quominus in vinea laborent, vt bene Couarruias citato loco.

4. Limitatur tamen supradicta doctrina ferè ab omnibus Doctores vt verum habeat, si antea interesse officio diuino solebat, fecus vero si non conseruerat interesse; quia tunc infirmitas non est causa absentiae; siquidem infirmitate cessante adhuc abesse. Couar. 3. var. cap. 13. num. 8. Azor. 2. p. lib. 7. cap. 7. Decanus tom. 2. consil. 69. n. 8. & 9. Moneta 2. p. de distribut. q. 5. num. 21. Valquez de beneficiis c. 4. §. 3. n. 125. Gutierrez lib. 1. can. quest. cap. 1. n. 138. Barbosa 3. p. de potestate Episcop. allegat. 42. n. 167.

5. Ceterum Petrus Nauarra lib. 2. de rescript. cap. 2. dub. 3. & n. 238. hanc limitationem reiecit. Existimat namque te recipere posse distributiones, non obstante, quod ante infirmitatem assistere choro non conserueris; quia infirmitas in illo casu, causa est vt abis à choro; si quidem ex illa impeditis adesse, etiam si voluntatem habeas interessendi. Quod autem illa cessante adhuc abesses, solum inferis infirmitatem non esse causam vnicam absentiae, at non probat veram causam non esse. Cum vero in canonico de Clerico non residente, in 6. concedatur impeditis ob infirmitatem lucrari distributiones posse; & tu in illo casu ob infirmitatem verè impeditis, efficitur sanè te in hoc privilegio esse comprehentum.

Adde si impeditus infirmitate mutates voluntatem non residendi, quam antea habebas, & haberes firmum propositum residendi, si ab infirmitate liber existeres, acquireret distributiones, vt sentit Bonacina *disput. 2. de hor. can. quest. 5. punct. 1. n. 12.* quia tunc infirmitas vera causa est absentiae. Sed mutatio illius propositi non immutat infirmitatem. Ergo. Si vnicò causa infirmitas causat absentiam, etiam in alio.

Fateor hanc rationem mihi videri efficacem, & ob illam censo satis probabilem esse Petri Nauarrae sententiam: sed quia à communi recedit, respondere possumus ex communi sententia 2. textum in dicto cap. unico, sic debere explicari, vt non quibusuis impeditis ob infirmitatem concedantur distributiones, sed tantum illis, quibus infirmitas vnicà est causa absentiae, illaque cessante adessent.

6. Secundò limitatur doctrina, vt procedat in infirmo, qui praesens est loco residentiae. Nam si extra illum existens infirmetur, negant distributiones lucrari. Sic Valq. n. 225. Gutier. lib. 1. can. q. 1. n. 189. Couar. 3. var. c. 13. n. 8. Garzia de beneficiis 3. p. c. 2. n. 360. & 364. Mouentur praecipue ex c. cum non deceat, de election. in 6. vbi absentibus à loco Ecclesiarum ob illarum vilitatem fructus conceduntur, non distributiones. Ne igitur hic textus contrarius sit decisioni textus in c. unico de cler. non resid. in 6. affirmandum videtur textum in c. unico procedere de impedito in loco beneficii, alium verò de impedito vbi liber.

Ceterum vt hæc limitatio verum habeat, intelligendum est de eo, qui absque legitima causa à loco beneficii abest; quia hic censetur tunc non tam ex infirmitate, quam ex malitia abesse, sicuti ille, qui absque causa solius erat ante infirmitatem ab-

esse. At si ex legitima causa à loco beneficii abfuit, ibique infirmatus est, credo lucrari distributiones, nisi iter in contrarium confuetudo, quia tunc infirmitas vera causa iudicatur absentia. Neque obstat textus in cap. cum non debeat. quia in illo cap. non pectitur accedentibus ad Romanam cuius distributiones, eò quod à loco beneficii abfuit, sed quia non erat omnino evidens eorum absentiam vilem esse Ecclesiam. Sic docent August. Barbosa 3. p. de potest. Episcop. alleg. 53. num. 167. sine Bonacina disp. 2. quest. 5. p. 1. num. 6. Moneta de distributionibus, 2. p. 9. 6. à num. 19.

Hinc fit, si tempore vacationis aliò te transferas, ibique infirmus, ob quam infirmitatem venire ad residendum non possis, lucrari distributiones, ac si presens existeres. Quia per te non fiat, quominus assistas. Sic colligitur ex Barbosa, Bonacina, Moneta supra.

§. II.

Expenditur secunda causa excusans, quæ est corporalis necessitas iusta, & rationabilis ob quam non interessentibus distributiones conceduntur.

- 1 Quando contingat hæc necessitas.
- 2 Enumerantur plures casus ferè ab omnibus recepti in quibus datur excusatio.
- 3 Quid dicendum de eo, qui in carcerem coniectus est, aut in exilium pulsus?
- 4 Quid de excommunicato, & ob illam causam horis non assistente.
- 5 Apponitur quædam limitatio de excommunicato vitando, sed rejicitur.
- 6 In Hispania non censetur privatus, quosque punctatoribus excommunicatio notificatur.
- 7 Si dubium sit, sine iusto, vel iniuste excommunicatus? præsumptio est pro superiore.
- 8 Si post privationem fructuum, compertum sit esse iniuste privatum excommunicatum, à quo fructus repeti debent?
- 9 Quod dictum est de excommunicato, ascendit est de suspensio, & quomodo explicatur.
- 10 Idem proportione servata dicendum est de interdicto.
- 11 Quid dicendum de tempore cessationis?
- 12 Quid de eo, cui est beneficium ablatum.

Tota difficultas est in explicando quando contingat hæc iusta, & rationabilis necessitas; nam illa postea evidens est patientem excusatum esse ab assistentia chori, & fructus præbenda, & distributiones interessentibus assignatas lucrari; quia ita divinum est in supra dicto canonico de cler. non resistunt in 6.

Mibi ergo dicendum videtur, tunc adesse iustam, & rationabilem corporalem necessitatem; quando ex assistentia chori tibi imminet grave damnum vite, honoris, vel fortunæ. Quodcumque enim grave damnum in quolibet horum bonorum genere reputari merito debet iusta, & rationabilis necessitas. Neque enim Ecclesia, quæ pia mater est, credi potest velle obligare suos ministros ad officium peragendum, cum tam graui eorum damno; neque private emolumento eos, qui ex tam iusta, & rationabili causa officium omittunt. Sic Doctores statim referendi, qui licet in genere hanc non tradant doctrinam, ex casibus specialibus, quos subiungunt, manifestè colligitur.

1. Primò, debentur distributiones ei, qui à choro abest, eò quod ex iudicio medici putat grave damnum sibi proventurum, si domo egrediarur, & choro assistat, ut contingit sæpè in valedudinariis, & aliis, qui medicinam qua copus expurgatur, sumunt. Sic Azor. 2. p. lib. 7. cap. 7. quest. 11. Bonacina disp. 2. quest. 5. p. 2. num. 4. Moneta 2. p. de distributionibus, quest. 6. num. 8. Barbol. 3. p. allegat. 33. num. 169. & alij apud ipsos.

2. Secundo, debentur ei, qui ex eodem consilio medici aliò se conferat acquirendæ sanitatis causa, puta ad balnea, vel ad celeberrimum aliquem medicum, vel etiam, ut cœli sibi officientis inolementiam effugiat, & aliò se transferat. Sic expressè Moneta num. 10. Barbola dict. num. 169.

3. Tertio, non sunt denegandæ distributiones ei, qui causa recuperandi vires in infirmitate amissas aliò se transfert. Sic Bonacina punct. 2. num. 4. & num. 5. Subiungit denegandas non esse ei, qui ob eorum nimium defatigatus aliquantisper se retrahit à choro, ut spiritus assumat, sequè quantum fert necessitas recreet.

4. Quarto, debentur distributiones beneficiato, qui commode assistere choro non potest. Sic Hoiada de incomparabilitate beneficiorum 1. part. cap. 12. num. 17. Garzia 3. p. de benef. cap. 2. num. 36. ex declaratione sacre Congregat. Bonacina disp. 2. quest. 5. p. 2. num. 6. Barbola alleg. 53. num. 164. & alij apud ipsos. Quando autem senectus hoc impedimentum præstat, arbitrio prudentis medici relinquatur. Regulariter septuagenariis inest. Sic Bonacina supra.

Quinto, debentur distributiones ei, qui abest à choro, & à loco beneficii ob timorem pestis grassantis in illo loco. Sic Bonacina disp. 2. quest. 5. p. 2. num. 7. faciunt, quæ tradit Menochius lib. 2. casu 152. num. 11. ubi ex Neuzano, inquit, absentem in causa pectitur pro presenti haberi. Limitat autem Bonacina hoc dictum, ut non procedat in Canonice, in quibus officium parochi præcipue commissum est. Quia hi tenentur tempore pestis assistere omnibus cum periculo vite, ac proinde non habent iustam, & rationabilem causam absentia. Quod verum est, quando non adest alius, qui eorum loco substituat, eorumque vices suppleat.

Sexto, distributiones debentur habenti inimicum, cuius conciliationem faciliò obtinere non potest, & à quo timeret grave damnum si assistat, ut contingit si in vrbe grassatur bellum, tunc enim locus tutus non est, & impedimentum præstat assistendi. Sic Moneta alios referens 2. part. de distrib. quest. 5. à num. 72. Garzia de benef. 3. p. cap. 2. à num. 351. Bonacina disp. 2. quest. 5. p. 2. num. 8. Menochi. in simili. lib. 2. de arbit. casu 153. num. 13. & alij.

Septimò, tibi debentur distributiones, si timere ne alios inficias peste, eò quod loco non sano venias, vi compelleris non assistere, & idem est si alia via detinaris, quam vincere nequaquam possis. Quia tunc habes iustam, & rationabilem causam absentia. Sicut enim corporalis infirmitas est sufficiens causa, quia te reddit impotentem ad assistendum, ita quodcumque impedimentum tibi appositum, quòd facile excutere non potes, est sufficiens causa tui absentia. Sic Azor. 2. p. lib. 5. cap. 7. q. 10. Moneta 2. p. de distrib. quest. 5. num. 55. Bonacina disp. 2. de hor. canon. quest. 5. p. 2. num. 9. Couartuuias 3. var. cap. 13. n. 8. Valquez de benef. cap. 4. §. 3. dub. 3. fin. num. 226.

Omnes enim supradicti casus excusant Clericum ab assistentia chori, illi quæ habilem reddunt non solum ad fructus beneficii percipiendos, sed etiam ad distributiones quotidianas præcisa quolibet consuetudine. Quia verè abest à choro ob iustam, & rationabilem corporis necessitatem, quam vincere nequaquam potest. Sic supradicti Doctores.

3. Hinc inferitur quid dicendum sit de eo, qui in carcerem coniectus est, vel in exilium pulsus; & quidem si causam huic impedimento non dedit, etiam si iudex legitime eum condemnauerit, ut propter qui falsis testibus, ac probationibus mouetur acquirit distributiones. Quia corporalis necessitate, quam excutere non potest, impeditur ab assistentia. Sic Couartuuias 3. var. 13. n. 8. vers. 11. Quarta verò distributio quotidiana vers. De Canonico. Bonacina disp. 2. de hor. canon. quest. 5. p. 2. §. 1. à num. 1. præcipue à n. 4. Moneta de distrib. 2. p. quest. 5. n. 80. Garzia de benef. 2. p. c. 2. n. 364. At si causam condemnationi dedit, etiam si iudex abique sufficientibus iudiciis eum capi fecerit, vel condemnauerit, distributiones choros interessentibus assignatas non lucrabitur. Quia tunc ipse causa est absentia; neque dici potest abesse ob corporalem necessitatem, sed ob suam malitiam. Sic tanquam indubitatum supradicti Doctores supponunt.

Dices; qui culpa sua infirmitatem contraxit, & ob eam choro non assistit non perdit distributiones: quia proxima causa, qua ab assistentia chori impeditur, non est culpa, sed pena ex culpa resultans. Sed qui crimen commisit ratione cuius in carcerem coniectus, vel in exilium pellitur, non impeditur formaliter à chori assistentia ob culpam, sed ob penam ex culpa resultantem, quam ipse vitare non potest. Ergo non debet perdere distributiones. Respondeo negando consequentiam; quia infirmitas est effectus culpæ non penæ; secus verò incarcerationis & exilium.

Dixi, etiam si iudex absque legitimis probationibus condemnauerit. Quia iniustitia iudicis non tollit, quin delinquens veram causam condemnationis dederit. Sic Bonacina dicto punct. 2. §. 1. n. 4.

4. Secundo inferitur, quid dicendum sit de Clerico excommunicato, & ob illam causam horis non assistente? Distingendum est. Si iniuste excommunicatus sit, neque fructibus, neque distributionibus privari debet: quia corporali necessitate impeditur, ne diuini assistat; timore scilicet grauioris nocementi. Sic Valquez de benef. cap. 4. §. 3. dub. 4. num. 230. Garzia 7. p. de benef. cap. 13. à num. 116. Bonacina disp. 2. de hor. canon. quest. 5. punct. 2. §. 2. num. 5. Gutierrez ean. quest. lib. 1. quest. 1. num. 155. & 137. Emanuel Saa verbo Beneficium, n. 48. Henriquez 1. 14. cap. 13. num. 4. Petrus Navarra lib. 1. de Restitut. cap. 2. n. 238. Barbola plures referens 3. p. alleg. 53. num. 174. Debet tamen, si commode possit, abolutionem procurare, & impedimentum illius iniuste excommunicationis remouere; alius sua culpa abesse dicitur, & non adiectus necessitate. Sic Moneta multis exornans, 2. p. de distrib. q. 5. n. 43. Martinus Nauar. c. 25. num. 124. Petrus Navarra 1. 2. de Restitut. cap. 2. n. 238. Bonacina disp. 2. quest. 5. p. 2. n. 9. fin. Garzia de benef. 7. p. cap. 13. num. 10.

Si verò iuste excommunicatus sit, & ob eam causam choro non assistit, distributiones non lucratur. Quia non ob necessitatem, sed ob voluntatem malitiosam, qua in excommunicationem incidit, & persistit, abest à choro. Sic omnes Doctores. At si ipse paratus sit satisfacere, & abolutionem petat, & denegatur, credo distributiones lucrari. Quia respicienti iniuste denegatur abolutio, & tanquam excommunicatus iniuste habendus est.